

STORTINGET

Representantforslag 206 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene Jon Engen-Helgheim og Christian Tybring-Gjedde

Dokument 8:206 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jon Engen-Helgheim og Christian Tybring-Gjedde om å sikre norsk råderett over egen innvandringspolitikk og si nei til EUs «New Pact on Migration and Asylum»

Til Stortinget

Bakgrunn

Migrasjon er en av de største utfordringene Europa og verdenssamfunnet står overfor. Ved inngangen av 2020 var det av FN estimert å være 79,5 millioner flyktninger i verden. Det er et rekordhøyt antall. Forslagsstillerne mener at den voksende migrasjonsutfordringen nødvendiggjør behovet for å tenke nytt innen asyl- og innvandringspolitikken. Forslagsstillerne vil derfor ha en helt ny asyl- og innvandringspolitikk, der målsettingen er å hjelpe flest mulig medmennesker på flukt, sikre landets velferdsmodell og bevare Norge og verdiene som samfunnet er bygget på. Norge bør arbeide for å få Europa med på et helt nytt asylsystem, fordi de fleste landene opplever det samme trykket på velferdsordningene, det sosiale limet og opplevelsen av trygghet. Dessverre er EUs «New Pact on Migration and Asylum» det diametralt motsatte. Det er en videreføring, og forsterking, av en allerede mislykket politikk.

Migrasjonsstrømmen i 2015 avslørte med all mulig tydelighet at dagens asylsystem ikke er bærekraftig verken ut fra et økonomisk, demografisk, sosialt, sikkerhetspolitisk eller humanitært perspektiv. Samtidig viser FNs befolkningsprognoser en betydelig vekst de neste tiårene. Afrika er beregnet å fordoble sitt innbyggertall i

2050, og firedoble det i år 2100. Den økte migrasjonsutfordringen danner etter forslagsstillerne oppfatning grunnlag for å endre dagens asylsystem. I 2020 kom det 461 300 asylsøkere til EU+ området. Til sammenlikning var det tilsvarende tallet for hele 2011 drøyt 300 000 asylsøkere. Dette viser at til tross for stengte grenser, og den største pandemien verden har stått overfor på over 100 år, kom det flere asylsøkere til Europa i unntaksåret 2020, enn i 2011. Det viser med all tydelighet at dagens europeiske politikk er feilslått.

EU-kommisjonen lanserte høsten 2020 sitt forslag til en ny europeisk asylpolitikk, «New Pact on Migration and Asylum». Forslaget bygger blant annet på å etablere en ny felleseuropeisk solidaritetsmekanisme, og å etablere et mer forpliktende retursamarbeid.

Den skisserte solidaritetsmekanismen som lanseres fra EU-kommisjonen, oppstiller i hovedsak to alternativer til europeiske land.

Det ene alternativet innebærer en relokalisering av asylsøkere fra pressområder, typisk Hellas og Italia, til andre europeiske land. Det tas dermed til orde for å transportere asylsøkere fra disse landene til Norge og andre europeiske land. En slik løsning er ingen løsning. Det vil bare bidra til at flere migranter ved hjelp av menneskesmuglere legger ut på en livsfarlig ferd over Middelhavet. En slik kynisk tilnærming, der man i praksis oppfordrer mennesker til å risikere livet, kan ikke forslagsstillerne støtte.

Det andre alternativet i den skisserte solidaritetsmekanismen er en sponsoravtale for retur, hvor europeiske land overtar det juridiske ansvaret for retur av migranter uten beskyttelsesbehov som befinner seg i et annet europeisk land. Kommisjonen slår fast at hvis retur ikke har funnet sted innen fire måneder i det EU definerer som en krisesituasjon, skal man relokalisere de

illegale asylsøkerne til sponsorlandet. I en normalsituasjon er tidsfristen åtte måneder. Ulovlige innvandrere, som skal returneres til hjemlandet, skal derfor fordeles rundt i Europa i påvente av retur. Et slikt system vil etter forslagsstillernes oppfatning vanskeliggjøre returarbeidet.

I 2019 ble kun 32 pst. av illegale migranter fra tredjeland returnert fra EU. Dette inkluderer både frivillig retur og tvangsretur.¹ Det er et lavt tall.

Norge har den høyeste retureffektiviteten i Europa. Den potensielle oppsiden ved et mer formalisert og forpliktende samarbeid med EU hva gjelder retur er minimal. Derimot er den potensielle nedsiden stor. Norge gjennomfører returer, og har bilaterale enigheter om retur, med flere land enn EU. Resultatene viser at Norge på egen hånd har hatt større suksess med å oppnå fungerende enighet om retur, enn det EU hittil har klart. Effektene av et mer formalisert samarbeid med EU vil derfor kunne bety færre returer av illegale migranter fra Norge. Det er ikke i Norges interesse.

EUs New Pact on Migration and Asylum er en gavepakke til dysfunksjonelle stater som ikke etterlever det folkerettslige prinsipp om å ta imot egne borgere.

Uten en fundamental omlegging av asylsystemet, der asylbehandlingen foregår ved asylsenter utenfor Europa og beskyttelse gis i trygge tredjeland, vil EUs nye asylpakt kun bidra til å øke problemene knyttet til migrasjon – dette all den tid generelle bistandsmidler skal brukes for å sikre retur og man skal belønne illegale migranter som krysser Middelhavet med å bli transport videre til velstående land i Nord-Europa. Utviklingsland vil ha en interesse å av utnytte egne innbyggere ved i praksis å ikke akseptere retur, som pressmiddel mot Eu-

1. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0207&from=EN>

ropa for økte bistandsoverføringer. Migrasjon blir følgelig en inntektskilde for landene, uten at det stilles krav i retur. Det sikrer verken hjelp til mennesker i nød eller løser de grunnleggende utfordringene knyttet til dagens asylsystem.

Forslagsstillerne ønsker å avskaffe retten til å søke asyl i Europa, ved at asylsøkere som kommer til europeiske høykostland, sendes til trygge tredjeland og får søknaden behandlet der. De som får beskyttelse, skal få beskyttelse i et trygt tredjeland, ikke i høykostland som Norge. Det er en asylmodell for fremtiden.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at Norge ikke tar del i EUs asylpakt, «New Pact on Migration and Asylum».
2. Stortinget ber regjeringen arbeide aktivt for å avvikle dagens mislykkede asylsystem, herunder ta initiativ til følgende:
 - a. Stanse muligheten til å få opphold ved å søke asyl ved grensen til europeiske land.
 - b. Opprette asylsenter utenfor Europa hvor alle asylsøkere som kommer, blir sendt mens søknaden behandles. Det skal ikke være mulig å søke asyl direkte ved disse sentrene.
 - c. Bruke bistandsmidler til å få til avtaler med trygt tredjeland for å opprette asylsentre.
 - d. Bruke bistandsmidler for å få på plass omsorgscentre for mindreårige asylsøkere.
 - e. At asylsøkere som får flyktningstatus, gis beskyttelse i et trygt land Norge har avtale med.

7. april 2021

Jon Engen-Helgheim

Christian Tybring-Gjedde